

[O. Mathiasen.]

folkebibliotekerne har en meget stor opgave i at medvirke til en forøgelse af denne kulturelle aktivitet, er jeg overbevist om er rigtigt, og hvis det foreliggende lovforslag blot i nogen måde kunne medvirke til en sådan forøgelse, vil det være af stor værdi for den kulturelle udvikling.

Der er til fremme af lovforslagets vidtrækkende formålsparagraf indføjet en række bestemmelser af mere eller mindre omfattende karakter. Mange af disse bestemmelser er omtalt af andre ordførere, og jeg skal kun føje nogle kommentarer til de ting, som jeg anser for at være de vigtigste.

Først er der bestemmelsen i § 3, der forpligter enhver kommune til at opretholde et folkebibliotek enten alene eller i et biblioteksforbund med andre kommuner. Det er glædeligt, synes jeg, at de fleste kommuner allerede har et bibliotek, men dels er der mange af disse biblioteker, som ikke har en tilfredsstillende status, så at de er i stand til at give befolkningen den tilstrækkelig positive bogbetjening, og dels er der ifølge lovforslagets bemærkninger 114 kommuner, som slet ikke har noget bibliotek. Det er disse uheldige og utilfredsstillende forhold, lovforslaget nu søger at råde bod på, og det hilser vi i mit parti med tilfredshed.

Vi kan ikke have noget imod, at der fortsat er mulighed for, at et folkebibliotek kan opretholdes på delvis privat basis, således at biblioteket støttes af en biblioteksforening el. lign., men vi vil absolut foretrække en ordning, hvorefter bibliotekerne er kommunalt eller statsligt drevet, som det allerede mere eller mindre er tilfældet.

Vi synes også godt om bestemmelsen i § 2, stk. 4, om, at bibliotekerne kan oprette og drive filialer i institutioner og virksomheder og træffe bestemmelser om samarbejde på dette område. Det er en bestemmelse, der kan få stor betydning, hvis den praktiseres på rette måde.

Lovforslagets mest vidtrækkende bestemmelse er vel nok den, der er omtalt af andre ordførere, bestemmelsen om den såkaldt frie låneret. Det er allerede nævnt, at det er en vigtig bestemmelse, og det er jeg ganske enig i. Jeg har med interesse læst, hvad jeg ikke vidste i forvejen, at biblioteker i det storkøbenhavnske område allerede har en forsøgsordning i gang med

fri låneret. Vi må med interesse afvente, hvilke resultater dette forsøg fører til, når det afsluttes allerede nu — jeg tror, det er i den kommende sommer — for det er klart, at der kan være tale om visse tekniske vanskeligheder ved at gennemføre en så vidtrækkende ordning. Helt effektivt kan det ikke blive, før der inden for 5 års fristen er indrettet et folkebibliotek i hver kommune i landet.

I § 1 er der føjet den bestemmelse til, at bibliotekerne foruden bøger også skal stille andet egnet materiale til rådighed for lånerne, og det er i kommentarerne nærmere specificeret til musikplader, lydband, billedband, lysbilleder og lignende materiale. Jeg ved, at der i denne bestemmelse ligger noget, som allerede delvis er indført i mange større biblioteker. Men nu bliver det altså fastsat, at der kan gives statstilskud også til den slags materiale, og det finder jeg er udmærket. Jeg vil dog meget gerne, uden at blive beskyldt for at være reaktionær, for det er det sidste, jeg vil være, sige, at denne bestemmelse i lovforslaget unægtelig lægger et stort ansvar på bibliotekernes ledelse, idet bestemmelsen let kan misbruges; for den skulle jo ikke gerne føre til, at enhver lille danseklub og ethvert privat selskab fra biblioteket kan rekvirere musikplader eller andet underholdningsmateriale til en glad aften. Jeg kunne godt lide at spørge den højtærede minister, hvad der er tænkt på med denne bestemmelse, og hvad den i det hele taget rummer af muligheder, om der ikke først og fremmest eller måske alene er tænkt på udlån af dette materiale til skoler og andre institutioner, der beskæftiger sig med uddannelse, oplysningsvirksomhed og anden kulturel aktivitet.

På de årlige finanslove kan der, siges det i lovforslaget, opføres en række mindre bevillinger. Jeg har noteret mig § 18, stk. 2 d, i lovforslaget, hvor det siges, at der efter biblioteksdirektørens indstilling af ministeren for kulturelle anliggender kan stilles et beløb til rådighed til enkelte folkebibliotekers løsning af særlige opgaver. Jeg vil gerne bede den højtærede minister oplyse mig om, enten her eller under udvalgsarbejdet, hvad der ligger bag denne passus. Hvis det forholder sig sådan, som jeg har tænkt mig, at der f. eks. kan være tale om at give et enkelt bibliotek en særlig forsøgs-